

**Preek 22 maart 2026, middagdienst
HWS Ontmoetingskerk
Lucas 22:54-62**

Gemeente van Jezus Christus,

Langzaam aan bewegen we naar het einde van de lijdensstijd. Volgende week zondag is de laatste zondag voor Pasen... Voor Goede Vrijdag... En daarmee gaan we richting het hoogtepunt, of dieptepunt zo je wil... En als je de verhalen in Lucas tot onze Schriftlezing volgt dan voel je dat ook. De aankondiging van Jezus dat Hij gaat lijden. De weg naar Jeruzalem toe. De intocht in Jeruzalem... Het laatste avondmaal... De arrestatie... Het hele Bijbelboek werkt naar het sterven en later opstanding van Jezus toe... Maar dan hier, we lezen het met elkaar, een opvallend tussenstuk... Juist wanneer de spanning oploopt naar een hoogtepunt... Jezus wordt gearresteerd... Hij gaat voor de rechtbank verschijnen... Gaat het opeens niet meer over Jezus... Maar over één van Zijn leerlingen. Petrus... Petrus wordt aangeklaagd, Jezus nog niet... En niet alleen Lucas vertelt het op deze manier... Maar alle vier de evangelisten maken even een pas op de plaats in het verhaal van Jezus... En vertellen dan over de verloochening van Petrus... De meest vooraanstaande leerling... Die zegt: 'Mens, ik ken Hem niet eens!' Verloochening...

Opvallend... Het voelt een beetje alsof je een serie met tien afleveringen aan het kijken bent. Het hele verhaal draait om één persoon, maar in de negende aflevering. De opmaat naar de finale... Is het opeens nog maar een randfiguur en draait het opeens om dat andere personage... Dat is vreemd, waarom zou dat zo zijn? In het geval van de serie denk je: dat is nodig voor het plot, voor het verhaal... Maar geldt dat ook voor de evangeliën? Als je puur kijkt naar het verhaal van Jezus, nee niet echt... Als je echter dieper kijkt... Kijkt naar het waarom, kijkt naar de kerk... Kijkt naar jezelf... Dan zie je dit verhaal gaat over ons... De verloochening van Petrus is niet zomaar een willekeurig verhaal tussendoor... Hier zien we het hart van het evangelie tot bloei komen... En daarom vonden ook alle vier de evangelisten dit verhaal zo belangrijk dat ze het hebben opgeschreven...

Want wie is Petrus? Wij noemen hem Petrus, omdat Jezus hem die naam heeft gegeven. Petrus is door zijn ouders Simon genoemd. Simon... Maar Jezus noemt hem Petrus. Dat betekent rots. Op een gegeven moment vraagt Jezus aan Zijn leerlingen wie zij denken dat Hij is. Petrus antwoordt met een schitterende belijdenis: 'U bent de messias, de Zoon van de levende God'. Petrus is de eerste die het begint te begrijpen... De eerste... Eerste gelovige... Eerste van de kerk... De bodem, het fundament waarop de rest van de kerk gebouwd zal worden... Door die belijdenis. Jezus zegt daar tegen Petrus: 'En ik zeg je: jij bent Petrus, en op die rots zal ik mijn kerk bouwen'. Petrus is niet alleen een vooraanstaande discipel... Hij is ook de eerste van de kerk... Het begin... En zo zien we in Petrus iets van de kerk door alle eeuwen heen... Zien we iets van onszelf in Hem...

En dan ons verhaal van vandaag. Jezus is gearresteerd. Maar voordat we over Zijn rechtszaak lezen is het juist Petrus die schijnbaar aangeklaagd wordt. Tot driemaal toe klinkt de beschuldiging... Beschuldiging kunnen we het zo noemen? 'Die man hoorde er ook bij!' En Petrus moet zichzelf verdedigen... Moet opkomen voor Zijn geloof...

Ik vind het zo krachtig dat de evangelisten hun verhaal over Jezus onderbreken om ons hier over Petrus te vertellen. Want zo is ook het echte leven. Petrus is de eerste van de kerk. In hem zien we iets van onszelf... En waar Jezus' rechtszaak alles te maken heeft met ons leven... Het is immers Zijn dood die ons bevrijdt... Heeft ook de rechtszaak van Petrus alles met ons te maken. Want dit is het echte leven... Dit zijn wij op maandag op ons werk... Op onze studie... Dit zijn wij op die verjaardag... 'Ga jij nog naar de kerk?' Wat zeg je dan? Maar het gaat natuurlijk nog zoveel dieper... Want elke dag is net als de rechtszaak van Petrus... Hoe ga jij om met je naaste? Spring je te hulp als je ziet dat iemand bedreigd wordt? Hoe vul jij je belastingformulier in? Welke plek heeft het geloof in je leven? Ben jij daadwerkelijk een navolger van Jezus Christus in woord én daad?

Eerder in Lucas 22 had Petrus nog grootse woorden: 'Heer, ik ben zelfs bereid om met U de gevangenis in te gaan en te sterven.' Dat is het geloof dat je op zondag heb na een sterke preek en een goede bak koffie... Maar in het gewone leven... Wanneer geloven je iets kan kosten, wanneer het spannend wordt... Wanneer Jezus navolgen plots kan blijken dat het inderdaad je kruis opnemen is? Wat voor gelovige ben je dan?

Jezus wordt gearresteerd. En waar de andere leerlingen Jezus in de steek laten doet Petrus dat niet... Hij is machteloos, maar hij gaat achter Jezus aan. Wil bij Hem blijven... Petrus is trouw aan zijn belofte... Maar dan wordt het echt spannend... 'Die man hoorde er ook bij!' Wat als Petrus zegt: ja, dat klopt? Wat dan? Het is het hol van de leeuw... 'Mens, ik ken Hem niet eens!' Even later: 'Jij bent ook een van hen!' ... 'Welnee man, helemaal niet.' Ongeveer een uur later... Petrus had dus alle tijd om tot bezinning te komen... Om weg te gaan... Maar dat deed hij niet... 'Zeker, die man was ook in zijn gezelschap, hij komt immers ook uit Galilea.' ... 'Ik weet niet waar je het over hebt.'

Je zou je kunnen afvragen... Is dit zo erg? Petrus blijft bij Jezus... En hij liegt om zijn eigen leven te redden... Leugentje om bestwil... Is dat zo erg? Ik denk het wel... Want dit is niet zomaar iemand. Dit is Jezus... Messias, zoon van God... God zelf... Petrus verloochent Hem... Verloochent daarmee ook zichzelf... Hij had beloofd om Jezus zelfs tot de dood trouw te blijven. We zien hier wat de woorden van Petrus waard zijn... Wat hijzelf waard is...

Maar het is allemaal nog veel erger... We lezen uit het evangelie van Lucas. In de andere evangeliën staat dit verhaal ook verteld. En Marcus vertelt ons net wat preciezer hoe Petrus Jezus heeft verloochend... En dat is zo schokkend dat zelfs ons huidige Bijbelvertalers het niet goed weergeven... Marcus is geschreven door Marcus, waarschijnlijk Johannes Marcus... Hij deed dat aan de hand van het ooggetuigenverslag van Petrus zelf... Petrus weet zelf natuurlijk exact wat hij op die verschrikkelijke avond deed... En zo staat het in Marcus, volgens de vertaling van de NBV21: 'Maar hij begon te vloeken en zwoer: 'Ik ken die man over wie jullie het hebben niet!' Deze vertaling kan niet kloppen. En ik wil niet teveel in de technische details treden, maar dat komt omdat het Griekse werkwoord voor vloeken, vervloeken is sowieso beter, een lijdend voorwerp nodig heeft. Er wordt iets vervloekt... De vertalers van de HSV voelen dat beter aan, zij komen echter met een heel vreemde vertaling, zij hebben: 'En hij begon zichzelf te vervloeken en te zweren: Ik ken deze Mens niet over Wie u spreekt.' Zij voegen het woordje 'zichzelf' toe... Maar

waarom zou Petrus hier zichzelf vervloeken? En belangrijker is: het Grieks geeft helemaal geen aanleiding om zichzelf als lijdend voorwerp toe te voegen... Er is eigenlijk slechts één echte optie... En dat is Jezus... Petrus vertelt tegen Marcus... Ik verloochende Jezus niet alleen... Ik vervloekte Hem zelfs...

'Op datzelfde moment, terwijl hij nog sprak, kraaide er een haan. De Heer draaide zich om en keek Petrus aan'. Eén blik... Geen woorden... Petrus weet genoeg... Kun je het je voorstellen... 'toen herinnerde Petrus zich de woorden van de Heer: 'Nog voor vannacht de haan gekraaid heeft zul je Mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.' Hoe diep is Petrus hier gevallen... Drie jaar lang was Hij met Jezus opgetrokken. Had Hem leren kennen als Messias... Had hem trouw gezworen... Was van Hem gaan houden... Maar hier valt het allemaal te pletter... Is dit nou de rots? Is dit nou het begin van de kerk? Petrus vlucht weg... En hij huilt bitter...

Ken jij ook die ervaring... Dat je zo tekort bent geschoten... Zo gefaald hebt... Dat je bittere tranen huilt... Het verschrikkelijke schuldgevoel dat je hart in een ijzeren greep houdt... Ken jij dat? Ik ken dat wel... Juist in het geloof... want als ik zie wat God mij geeft en gegeven heeft... Als ik bedenk wat Jezus voor mij heeft gedaan... En ik kijk naar mezelf... Mijn eigen maar al te vaak lauwe, halfslachtige geloof... Het kan mij aangrijpen... God verdient zoveel meer... Jezus heeft recht op al mijn inzet, heel mijn leven... Maar ik vind het dan weer belangrijker om lekker zinloos te scrollen op mijn smartphone... Jezus heeft Zijn leven voor mij gegeven... En ik geef Hem... Eventjes tussen het checken van het laatste nieuws en de volgende tv-serie in. Is dat ook verloochening? De rechtszaak van Petrus... Zijn verloochening... Laat ons naar onszelf kijken: en ik dan? Ik schiet tekort... En juist daar komt Jezus ons tegemoet...

In de vroege kerk was Petrus één van de belangrijkste leiders. Misschien wel de belangrijkste... Het bizarre is dat dit verhaal niet wordt weggemoffeld. Maar juist zo'n centrale plek krijgt... Als iemand nu een grote fout maakt dan komt hij met allerlei excuses, hij probeert zijn eigen falen te verbergen... Kun je je voorstellen dat Poetin bijvoorbeeld ooit zal zeggen dat de inval in Oekraïne een fout was? En als we toch op onze grote fout worden betrappt betekent het vaak dat we toch minder in aanzien staan. Misschien worden we wel gecancelled. Hij heeft dit of dat gedaan, en dus kunnen we hem niet meer vertrouwen... Petrus verloochent Jezus... De kerk draait om Jezus... En Petrus is een belangrijke leider... Bizar... De Bijbel leert ons dat het echter nog veel vreemder is... Want Petrus is niet een leider van de kerk ondanks zijn verloochening... Maar eerder dankzij...

Petrus verloochent Jezus. De Haan kraait. En Jezus kijkt Petrus aan. Petrus herinnert zich de woorden van Jezus... Maar dat is niet alleen de haan die gekraaid heeft. Jezus had tegen Petrus gezegd: 'als jij eenmaal tot inkeer bent gekomen, moet jij je broeders sterken.' Jezus had al profetisch voorzegt dat 1 Petrus Hem zou verloochenen. Maar ook 2 dat na die verloochening Petrus nog steeds een belangrijke rol zal spelen voor de andere discipelen. In Johannes lezen we dat na de opstanding Jezus op een strand in Galilea Petrus apart neemt. Het is duidelijk dat Jezus teruggrijpt naar de verloochening en daar stelt Jezus Petrus de vraag, tot driemaal toe: 'Simon, zoon van Johannes, heb je Mij lief, meer dan de anderen hier?' De Petrus van voor de verloochening zou hebben gezegd: ja

natuurlijk houd ik meer van u dan dat de anderen van U houden. Maar er is wat veranderd... Petrus zegt: 'Ja, Heer, U weet dat ik van U houd.' Geen grootspraak meer... En Jezus zegt 'Weid mijn lammeren.'

Wij zien iemand falen en schrijven hem of haar af... We denken die persoon kan het niet... Maar Jezus gebruikt het... Petrus beseft nu: ik kan niet van mezelf op aan... Ik moet vertrouwen op anderen, op Jezus... En dat maakt hem uitermate geschikt als leider van de kerk. De verloochening laat Petrus zien: ik kan het niet... Ik schiet tekort... Ik heb Jezus nodig... En zo is Petrus geschikt als leider in de kerk...

Maakt dat de verloochening goed? Nee, zeer zeker niet... Dat was verschrikkelijk... Maar Jezus gebruikt het... Jezus gebruikt het kwade in ons leven en Hij kan het ten goede keren... Dat geeft hoop... Misschien zit jij op een plek in je leven dat je het allemaal niet meer zo ziet zitten. Plan a is gefaald... En misschien b,c,d,e en f ook... Petrus mislukte ook... Maar Jezus keerde het ten goede... Bij Jezus is er geen plan b... Want Hij keert het kwade in ons leven op zo'n manier dat het volmaakt doorwerkt...

Wat voor gelovige ben jij? Ben jij als Petrus van voor de verloochening? Denk je dat je het zelf kunt? Bouw je op jezelf? Of ben je eerder net als de Petrus van na de verloochening? Je weet dat je het niet zelf kunt... Je bouwt op Jezus, niet alleen omdat dat het goede is, maar ook omdat je niet anders kan... Wat voor gelovige ben jij?

Na de rechtszaak van Petrus begint de rechtszaak van Jezus... Petrus was schuldig... Maar Hij ging vrijuit... Jezus was onschuldig... Maar Hij ging aan het kruis... Dat is niet een ongelukkige samenloop van omstandigheden... Dat is het hart van het evangelie. Petrus kon vrijuit gaan na zijn verloochening, na zijn vervloeking, omdat Jezus de straf droeg. Petrus ging een beter leven tegemoet, omdat Jezus Zijn leven opgaf... Dat was Petrus... Dat ben jij... Hoe erg jij ook tekort schiet... Misschien wel keer op keer... Op keer... Op keer... Jezus heeft betaald. Jij staat vrij voor God... De vraag die nu resteert is: leef jij gericht op jezelf, op je eigen kunnen? Of leef jij gericht op Christus, bouw jij op Hem? Leef jij uit jezelf? Of uit Hem die voor jou gestorven is? Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410